

۲۰۲۴ / ۷ / ۲۲

کاندید اکادمیسین سیستانی

جنبش تحفظ پشتون برهبری منظورپشتون

چگونه آغاز شد؟ (۲)

"تروریسم با یونیفورم":

بی بی سی از قول ژورنالیست خود بنام (سکندر کرمانی) در لاهور گزارش میدهد: «جمعیت شعار می‌دهند "این چه نوع آزادی است؟"»

یکی از محورهای اصلی سخنرانیها این احساس است که پشتونها سال‌هاست بین گروه‌های شبه نظامی تندرو و ارتش پاکستان گیر افتاده‌اند. مردی از دره سوات به من گفت که: در یکی از جاده‌های آن منطقه هم ارتش و هم طالبان پست بازرسی دارند. اگر کسی ریش نداشته باشد طالبان او را به طرفداری از حکومت متهم می‌کند و اگر کسی ریش داشته باشد سربازان او را به وابستگی به گروه‌های تندرو متهم می‌کنند.

در حاشیه تظاهرات، فعالان جنبش مشغول نوشتن نام مردان جوانی هستند که ادعا می‌شود توسط نهادهای امنیتی بازداشت شده ولی هیچ‌گاه در دادگاه حاضر نشده‌اند. این یکی از حساس‌ترین مسائل کشور است. جمعیت زیادی دور من جمع شده و همه می‌خواهند آنچه که بر سر اعضای خانواده آنها آمده برایم تعریف کنند. خشم مردم از نهاد پر قدرت ارتش به صراحت با این شعار ابراز می‌شود: "مسئولین تروریسم آنهایی هستند که اونیفورم به تن دارند." به چالش کشیدن ارتش به این صراحت در دوره‌های قبل بی‌سابقه بوده و به نظر می‌رسد که در حال رشد است.»

بی بی سی علاوه می‌کند که: تاکنون رسانه‌ها اخبار مربوط به جنبش تحفظ پشتون را که حمایت قابل توجهی را جلب کرده به هیچوجه منعکس نکرده‌اند. در مقابل رسانه‌های به شدت کنترل شده پاکستان به تظاهرات دسته‌های کوچک مخالف این جنبش وقت زیادی اختصاص می‌دهند.

منظور پشتین زبان پشتون را با لهجه بومی قبیله‌ای خود یعنی "محسود" صحبت می‌کند. ولی برخلاف سایر مردان جوان قبایل او تحصیل کرده است و زبان‌های اردو و انگلیسی را نیز به همان راحتی صحبت می‌کند.

او می‌گوید هیچ‌گاه تصور نمی‌کرد که چنین حمایتی جلب کند ولی در مورد آنچه که باید تغییر دهد هیچ تردیدی ندارد. او در ماه مارس در مصاحبه‌ای با خدای نور نصر، از بخش پشتو بی‌بی‌سی،

گفت: "مردم سرکوب شده‌اند و زندگی آنها غیرقابل تحمل شده است. مقررات حکومت نظامی و توهین سربازان ارتش حرمت مردم را از آنها گرفته است."

از ماه فبروری [۲۰۱۸] او و هوادارانش در سراسر مناطق پشتون نشین، از کویته تا پشاور سفر کرده، جمعیت فراوانی را به خود جلب کرده و حکایت‌های بی‌پایان مصیبت، مرگ و ویرانی را برملا کرده‌اند.

بسیاری از صاحب نظران "جنبش تحفظ پشتون" را گشودن فصل جدیدی در عرصه سیاست کشور میدانند که جنگ‌های نیابتی آن جمعیت پرشماری را نه فقط در مناطق قبیله‌ای و شمال غرب بلکه در بلوچستان، ایالت سند در جنوب و حتی مناطق شمالی در مرز چین به شدت محروم کرده است.

بابر ستار، وکیل و صاحب‌نظر سرشناس، نوشته است که آگاهی و وجدان اجتماعی منظور پشتین ممکن است در هویت پشتونی او ریشه داشته باشد "ولی سوالی که او مطرح کرده به همه ما مربوط می‌شود." بحثی که جنبش تحفظ پشتون به راه انداخته است در مورد "مناسبات اجباری بین شهروندان و حکومت پاکستان، (درباره) ویژگی‌ها، اولویت‌ها و اقدامات حکومت ماست که حق زندگی، آزادی، حرمت و برابری آنها را زیر سؤال می‌برد."

منظور پشتین می‌گوید سال گذشته پس از بازداشت شدن به خاطر تظاهرات علیه [نظامیان] و اداره اطلاعات آن، شبکه‌های اجتماعی به داد او رسیدند. او در مصاحبه‌ای با بخش پشتو بی‌بی‌سی گفت: "نیروهای نظامی خانه ما را محاصره کرده و پدر و عمو [کاکایم] را در پست بازرسی (تلاشی) که نزدیک محل بود بازداشت کردند. وقتی به آنجا رفتم من را نیز بازداشت کردند و داخل یک اتاق انداختند. آنها گفتند اعتراض علیه ارتش [نظامیان] برای روحیه آنها مخرب است."

با سرعت خبر بازداشت منظور پشتون [توسط رسانه های مجازی] به دوستانش رسید و آنها با پخش این خبر توانستند تظاهراتی در حمایت از او به راه بیندازند. بسیاری موارد [اعتراضات مردم] مفقودالثر شدن [اختطافها] است. "بعد آنها مرا از اتاق درآوردند و پیش یک [صاحب منصب] بردند که به من گفت ما تو را آزاد می‌کنیم ولی به دوستانت بگو اعتراضشان را متوقف کنند."

منظور پشتون برخورد تشدد آمیز پولیس پاکستان را با رهبران جنبش تحفظ پشتون از طریق فیسبوک شرح داده در آخر می‌گوید: «**نه خرخیرو، نه تیتیریو، نه دارپیرو!**»

<https://www.facebook.com/PashtoVoiceOfficial/videos/2167234209961379/>

سخنرانی منظور پشتون در سوات:

روز ۲۹ اپریل منظور پشتون در گردهمایی فعالان تحریک تحفظ پشتون‌ها در سوات ایالت

د پانو شمیره: له ۲ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

خیر پشتونخوا، اشتراک ورزید و هشدار داد که اگر پاکستان پیشنهادات این جنبش را نادیده و ناشنیده بگیرد، آنان به ملل متحد رجوع خواهند کرد: "اگر مسایل ما حل نشود به ملل متحد رجوع میکنیم!"

منظور پشتین، رهبر تحریک تحفظ پشتون‌ها، بار دیگر اردوی پاکستان را مخاطب ساخته گفت که نظامیان پاکستانی عمداً جنگ را به مناطق پشتون نشین کشانده اند. رهبر تحریک تحفظ پشتون‌ها گفت "جنگ را پشتون‌ها شروع نکرده اند بلکه جنرالان اردو آن را آغاز کرده اند، پرویز مشرف آن را آغاز کرد. ما در خاک خود امنیت می‌خواهیم."

منظور پشتین این سخن را که پشتون‌ها به جوانان خود اجازه میدهند تا به گروه‌های مسلح تندرو بپیوندند، رد میکند و می‌گوید: "ارتش پاکستان گروه‌های مسلح تندرو را تقویت کرده است. از اسلام به عنوان یک عامل تهییج استفاده کرده است." این حرف من نیست حرف سرهنگ امام (یک مامور سابق اداره امنیت ارتش پاکستان) است که گفت ۹۵ هزار جوان را آموزش داده است و یا حرف‌های پرویز مشرف فرمانده سابق ستاد اردوی پاکستان است که گفته ما آنها را آموزش دادیم، ما مجاهدین را از سراسر جهان آوردیم، و آنها قهرمانان ما بودند."

منظور پشتین گفت که نظامیان پاکستان امنیت ساحات پشتون نشین را برهم زده و حقوق ساکنان این ساحات را نادیده گرفته اند. او گفت "مادران پشتون به این خاطر فرزند به دنیا نیاورده اند که شما (نظامیان پاکستانی) پالیسی‌های خود را بر آنان عملی کنید و از وجود آنان برای مقاصد خود کار بگیرید."

در گردهمایی تحریک تحفظ پشتون‌ها شمار زیادی از زنانی نیز شرکت کرده بودند که به گفته آنان "نظامیان پاکستانی اعضای خانواده‌های شان را با خود برده اند" و شماری از این زنان که مدعی بودند "هنوز هم بستگان شان ناپدید اند" تصاویر عزیزان گمشده شان را در دست داشتند.

با گذشت هر روز وهرمیتنگ وهر مظاهره‌ایکه در شهرهای مختلف پاکستان براه افتاده و منظور پشتون در آن سخنرانی کرده، مقصود وهدف او از این تظاهرات بیشتر روشن شده میرود. تا کنون روی سخن و انتقادات اومتوجه اردوی وسازمان استخباراتی آن اردو بود و هدف او ازحکومت پاکستان و اردوی پاکستان ترک سیاست تبعض آمیز با پشتونهاست. خواسته‌های او، خواسته‌های مشروع وانسانی است تا اردو و نیروهای امنیتی پاکستان سیاست تبعض و نژادپرستی را علیه پشتونها متوقف کند و پشتونها را تبعه درجه دوم نشمارند بلکه آنها را نیز بحیث شهروندان متساوی الحقوق با سایر ایالت‌های پاکستان بشناسند و دست از توهین و تحقیر و اختطاف و ترور پشتونها بردارد و پوسته‌های تلاشی بخاطر تحقیرکردن پشتونها را از مناطق پشتون جمع کند، اما نظامیان زورگو و مغرور و متعصب پنجابی تاهنوز حاضر به قبول این خواستهای جنبش نشده اند.

منظور پشتین به فرستادگان (جرگه) اعزامی نظامیان پاکستانی نیز انتقاد کرد و گفت "جرگه میان دو طرف متخاصم میشود. ما شهروندان این کشور هستیم و این کار (اعزام جرگه) ثابت کرد

د پانو شمیره: له ۳ تر ۴

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خیر و لولئ

که شما (نظامیان پاکستانی) به ما به دیده شهروند ندیده بلکه ما را به مثابه جانب مقابل (متخاصم) می‌پندارید."

فعالان تحریک تحفظ پشتون پیش از این در شهر لاهور و پیشتر از آن در شهرهای پشاور و اسلام آباد نیز گردهمایی هایی را برگزار کرده بودند. و قرار است گردهمایی آینده این جنبش در شهر کراچی برگزار شود. این بار نیز رسانه های پاکستانی گردهم آیی این جنبش را در ۲۹ اپریل در سوات مانند گردهمایی های قبلی تحریک تحفظ پشتون ها، پوشش خبری ندادند، اما شماری از فعالان این تحریک جریان مکمل آن را به گونه زنده در شبکه های اجتماعی، به ویژه فیسبوک، نشر کردند. در لینک ذیل ویدیوی سخنرانی منظور پشتون و استقبال صدها هزار نفر مردم اشتراک کننده را میتوان تماشا کرد. <https://www.facebook.com/azizahmad.azizi.۱۸/posts/۱۴۹۹۹۱۶۰۸۰۱۳۷۵۵۰>

یکی از شاعران نازک خیال پشتون سلطانجان کلیوال در وصف جنبش تحفظ پشتون شعری سروده که در ادبیات پشتو کم نظیر است. ببینید با چه قوت و صلابتی شهادت «منظور پشتین» را در این غزل به تصویر کشیده است:

«د پښتین خبری»

بدلومه دوزخ هسی، چی جنت ورته حیران شی
هسی مینه کول غوارم، چی نفرت ورته حیران شی
غریبی ستا په وجود کی، تویه وم د مینی خاڅکی
چی زلمی شی پیروزینه او غربت ورته حیران شی
تولوم خواره ولسونه، د یوی جنیدی د لاندی
چی په مخ د دی نری کی، هرملت ورته حیران شی
بی وسی نن دی لمن ته، اچوم هسی گلونه
چی شتمن ورته حیران شی، او دولت ورته حیران شی
د ورینمو په یو تارکی، خواره زروونه می د خلکو
هسی پیئم سره واره، چی طبیعت ورته حیران شی
کلیوالو پیژندلی، زه "پشتین" د وفا زوی یم
جوړومه پښتون هسی، چی خلقت ورته حیران شی

(افغان جرمن آنلاین، ۱۱ اپریل ۲۰۱۸) پایان قسمت دوم

د پانو شمیره: له ۴ تر ۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ